

Participatiereglement

Artikel 1

Het lokaal bestuur voert een beleid op het vlak van betrokkenheid en inspraak van burgers of van doelgroepen, met inbegrip van een regeling over het recht van inwoners om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad/raad voor maatschappelijk welzijn te zetten.

Het lokaal bestuur laat zich op regelmatige en systematische wijze adviseren door adviesraden en overlegstructuren.

Het lokaal bestuur neemt ook andere initiatieven om de inspraak van de burgers te bevorderen.

Dit reglement bepaalt de wijze waarop concreet vorm wordt gegeven aan de inspraak.

Artikel 2 – Toepassingsgebied

Dit reglement is van toepassing voor de gemeente en het OCMW van Schilde.

Artikel 3 – Definities

Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

- adviesorganen: de gestructureerde en erkende inspraak- en adviesorganen voor bepaalde beleidsthema's met het oog op participatie bij de voorbereiding en de evaluatie van het beleid;
- overlegstructuren: de beheers- en de bestuursorganen voor specifieke infrastructuur, instellingen en diensten, opgericht of ressorterend onder de lokale overheid;
- lokaal bestuur: het college van burgemeester en schepenen/vast bureau en de gemeenteraad/raad voor maatschappelijk welzijn overeenkomstig hun respectievelijke bevoegdheden;
- burgerparticipatie: een vorm van samenwerking tussen de overheid en de burger waarbij (een groep van) burgers een bepaalde mate van verantwoordelijkheid en/of zeggenschap krijgt om (mee) vorm te geven aan het beleid of mogelijkheden krijgt om het beleid te realiseren.

I. Advies- en overlegstructuur

Artikel 4 – Adviesraden en overlegstructuren

§1. Het lokaal bestuur bevestigt dat onderstaande adviesraden en overlegstructuren blijven bestaan:

- jeugdraad;
- seniorenraad;
- gehandicaptenraad;
- raad voor ontwikkelingssamenwerking;
- milieuraad;
- sportraad;
- raad voor cultuurbeleid;
- KMO en vrije beroepenraad;
- beheersorgaan openbare bibliotheek;
- beheersorgaan gemeenschapscentrum;
- inwonerspanel gemeentelijke dienstverlening;
- GECORO;
- lokaal overleg kinderopvang.

§2. De adviesraden en overlegstructuren hebben als doel om het bestuur op regelmatig en systematische wijze te adviseren:

- door de opmaak van een technisch advies over een technisch dossier;
- door het aftoetsen van een idee op het vlak van draagvlak;
- door op een proactieve manier na te gaan wat leeft bij de bevolking.

§3. Het lokaal bestuur en de adviesraden en overlegstructuren regelen hun onderlinge samenwerking volgens de onderstaande principes:

- De geactualiseerde afsprakennota die de voorwaarden en modaliteiten regelt voor de samenwerking tussen het gemeentebestuur en de adviesorganen en overlegstructuren inzake participatie en inspraak blijft in afwachting van de toekomstgerichte structuur van toepassing. De voorwaarden en modaliteiten geven een concrete invulling aan bepalingen uit het decreet lokaal bestuur (artikel 304 §3).
- Voor adviesraden of andere overlegstructuren die door specifieke hogere regelgeving ingesteld zijn, gelden de desbetreffende hogere voorschriften over de taak, bevoegdheden, samenstelling en werking.
- Het bestuur organiseert op een gestructureerde manier de feedback aan de adviesraden en overlegstructuren. De modaliteiten hiervoor worden opgenomen in de geactualiseerde afsprakennota.

Artikel 5 - Helikopterraad

§1. Naast de advies- en overlegstructuren opgenomen in artikel 4, installeert het lokaal bestuur een helikopterraad.

§2. De helikopterraad faciliteert samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de verschillende adviesraden en overlegstructuren.

De helikopterraad ondersteunt het lokaal bestuur voor de realisatie van de visie op het vlak van burgerparticipatie.

De helikopterraad is het aanspreekpunt voor het lokaal bestuur voor projecten waarvoor een overkoepelend advies vanuit verschillende adviesraden en/of overlegstructuren noodzakelijk is.

§3. De helikopterraad bestaat uit maximum één vertegenwoordiger per adviesraad/overlegstructuur. Daarnaast bestaat de helikopterraad uit individuele vrijwillige inwoners van minimum 18 jaar. Per vertegenwoordiger van de adviesraad/beheersorgaan is er één inwoner opgenomen in de helikopterraad.

Ten hoogste twee derde van de leden is van hetzelfde geslacht.

Raadsleden en leden van het college van burgemeester en schepenen/vast bureau kunnen geen stemgerechtigd lid zijn.

In de helikopterraad zijn zeker volgende drie rollen aanwezig: de voorzitter, de secretaris en de penningmeester.

§4. De bevoegdheid van de helikopterraad is beperkt tot het grondgebied van de gemeente Schilde.

De helikopterraad heeft recht van inzage en afschrift voor alle verslagen van de erkende adviesraden en overlegstructuren.

De helikopterraad kan een adviesraad/overlegstructuur en het lokaal bestuur adviseren om meer dan één raad te betrekken in een vraag/gebeurtenis. De helikopterraad kan werkgroepen oprichten om

een overkoepelend advies te formuleren. De helikopterraad informeert het lokaal bestuur over de oprichting van werkgroepen.

De helikopterraad organiseert minstens één keer per jaar een moment voor burgerparticipatie.

§5. De helikopterraad bepaalt haar eigen werking rekening houdend met de bepaling van artikel 5 van dit reglement in de vorm van een intern reglement. Het intern reglement wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het lokaal bestuur voorziet ambtelijke ondersteuning voor de werking van de helikopterraad.

§6. De helikopterraad vervult verschillende rollen:

- *Rol op vlak van Informatie over de stand van zaken van het meerjarenplan*
De helikopterraad kan aan het bestuur vragen om een toelichting te krijgen over de stand van zaken van het meerjarenplan. Dit gebeurt maximum twee keer per jaar.
- *Rol op vlak van participatie op projectniveau (projecten uit het meerjarenplan)*
 - De helikopterraad wordt geïnformeerd over de projecten uit het meerjarenplan waarvoor burgerparticipatie wordt georganiseerd.
 - Op vraag van de helikopterraad stelt het bestuur de resultaten van het participatieproces ter beschikking van de helikopterraad.
 - De helikopterraad bezorgt suggesties aan het lokaal bestuur over het project uit het meerjarenplan die hij heeft ontvangen via het digitaal participatieplatform aan het bestuur
- *Rol op vlak van burgerbegroting*
 - Tijdens de fase van de indiening van projecten de potentiële indieners van ideeën te begeleiden tijdens de co-creatie sessies.
 - Indien nodig, te ondersteunen tijdens de uitvoering van de projecten.
 - Indieners van ideeën die niet weerhouden zijn feedback te geven en te begeleiden.
 - De helikopterraad kan aan één project dat niet weerhouden werd na de stemming, alsnog een budget toekennen.
 - Het budget is afkomstig van het werkingsbudget dat jaarlijks aan de adviesraden en overlegstructuren wordt overgemaakt.

II. Burgerparticipatie

Artikel 6

§1. Dit reglement is niet beperkend bedoeld: naast de participatievormen die in dit reglement uitdrukkelijk worden genoemd, zal het bestuur steeds ook nog op andere manieren belanghebbenden kunnen informeren, consulteren en betrekken.

Openbare onderzoeken die voorgeschreven zijn door bijzondere regelgevingen worden georganiseerd overeenkomstig de bijzondere bepalingen daaromtrent.

§2. Burgerparticipatie op een gestructureerde en herkenbare manier vormgeven zodat alle inwoners de kanalen waarlangs burgerparticipatie georganiseerd wordt, kennen en gebruiken.

§3. Het lokaal bestuur hanteert volgende werkwijze:

- bij plannen en projecten bekijkt het lokaal bestuur vooraf in hoeverre er mogelijkheden voor participatie zijn. Het lokaal bestuur organiseert enkel participatie als er – rekening houdend met de ruimere context – beïnvloeding en feedback van inwoners mogelijk is;

- het lokaal bestuur legt vooraf de voorwaarden voor participatie (zoals rolverdeling, tijd en middelen) vast;
- het lokaal bestuur zorgt dat betrokken inwoners op tijd kunnen beschikken over alle informatie die ze nodig hebben en biedt deze op verschillende manieren aan;
- participatie betekent voor het lokaal bestuur ook: een open en attente houding, serieus luisteren naar wat inwoners te zeggen hebben en zoeken naar mogelijkheden;
- het lokaal bestuur gebruikt klare en heldere taal;
- wanneer er tussentijds wijzigingen optreden die een invloed hebben op de timing en inhoud van het participatieproces, dan informeert het lokaal bestuur de participanten hierover.

Artikel 7 – Schilde Schittert als digitaal participatieplatform

Het bestuur creëert de website www.schildeschittert.be als een helder en transparant digitaal participatieplatform dat bestaat uit vier onderdelen:

- informatie over de stand van zaken van het meerjarenplan;
- participatie op projectniveau over projecten die zijn opgenomen in het meerjarenplan;
- burgerbegroting;
- burgerinitiatieven onder begeleiding van de helicopterraad.

Schilde Schittert gaat uit van een duidelijke identiteit die ook uitstraalt in de andere communicatiekanalen van de gemeente. Daarnaast wordt deze identiteit gebruikt om de gerealiseerde projecten op terrein in de kijker te zetten.

§1. Informatie over de stand van zaken van het meerjarenplan

Het lokaal bestuur informeert alle inwoners op een transparante manier over de stand van zaken van de uitvoering van het meerjarenplan.

Het lokaal bestuur rapporteert zo snel mogelijk en op een politiek neutrale manier over beslissingen over prioritaire projecten van het meerjarenplan.

Het lokaal bestuur onderzoekt de mogelijkheid om updates te volgen.

Ideeën die worden meegenomen uit de pop-up participatiewinkel komen duidelijk in de kijker.

Uit de communicatie moet duidelijk blijken in welke fase de besluitvorming of het project zich bevindt. Alle projecten en acties uit het meerjarenplan worden thematisch en per wijk gevisualiseerd op een overzichtskaart.

§2. Participatie op projectniveau

Inwoners input vragen over projecten zodat het lokaal bestuur hiermee rekening kan houden bij het vormgeven van de projecten.

De uitwerking van participatietrajecten op projectniveau gebeurt op maat en rekening houdend met de noden.

Schilde Schittert kan aangevuld worden met andere kanalen en middelen zodat belanghebbenden maximaal input kunnen geven op een digitale en fysieke manier.

§3. Burgerbegroting

Het mogelijk maken van burgerinitiatieven die zich richten op het verbeteren van de kwaliteit van en de dynamiek in de wijk. Door de inzet van wijkbudgetten en begeleiding stimuleert het lokaal bestuur om op een inclusieve manier initiatieven mogelijk te maken die inspelen op de lokale noden.

De uitwerking is voorzien in een reglement burgerbegroting.

§4. Burgerinitiatieven onder begeleiding van de helikopterraad

Schilde Schittert zal een onderdeel bevatten voor de helikopterraad waardoor alle aanvragen en vragen gegroepeerd naar de helikopterraad worden gestuurd.

De helikopterraad beheert dit onderdeel van het digitaal participatieplatform.

De helikopterraad bepaalt hoe ze dit onderdeel van het digitaal participatieplatform vorm wil geven rekening houdend met de bepaling van artikel 11 van dit reglement in de vorm van een reglement. Het reglement wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

III. Bepalingen voor wettelijk voorziene vormen van burgerparticipatie

Artikel 8 – Klachten en meldingen

Iedere inwoner kan zowel mondeling als schriftelijk meldingen of suggesties doen, vragen stellen of klachten indienen met betrekking tot de dienstverlening.

Behandeling

De behandeling van klachten gebeurt overeenkomstig de bepalingen van het 'klachtenreglement'. Via de gemeentelijke website kunnen meldingen en suggesties gedaan worden.

Artikel 9 – Verzoekschriften aan de bestuursorganen

Iedere burger heeft het recht verzoekschriften, door een of meer personen ondertekend, schriftelijk bij de organen van de gemeente in te dienen.

Via een verzoekschrift kan iedere burger aan een bestuursorgaan vragen om iets te doen of iets niet te doen. Uit de tekst van het verzoekschrift moet de vraag duidelijk zijn.

Vereisten om het verzoekschrift te agenderen

- Het verzoek gaat over een onderwerp dat tot de bevoegdheid van de gemeente of het OCMW behoort.
- De vraag moet redelijk zijn en concreet geformuleerd zijn.
- De vraag bevat een concreet verzoek.
- De vraag bevat de naam, voornaam en adres van de indiener.
- Het taalgebruik van het verzoek is respectvol.

Behandeling van het verzoekschrift

- De voorzitter van de gemeenteraad beoordeelt, voor zover het verzoekschrift aan de gemeenteraad gericht is, of het verzoekschrift aan de vereisten voldoet. Hij kan de indiener om een nieuw geformuleerd verzoekschrift vragen zodat het wel geagendeerd kan worden op de gemeenteraad. Indien het verzoekschrift aan een ander gemeentelijk bestuursorgaan is gericht, worden de voormelde bevoegdheden uitgeoefend door het betrokken bestuursorgaan.
- De voorzitter van de gemeenteraad plaatst het verzoekschrift op de agenda van de eerstvolgende gemeenteraad indien het verzoekschrift minstens veertien dagen voor de vergadering werd ontvangen. Wordt het verzoekschrift later ingediend dan komt het op de agenda van de volgende vergadering.
Verzoekschriften aan andere bestuursorganen gericht worden op de eerst nuttige zitting van het betrokken orgaan geagendeerd.
- De gemeenteraad kan de bij hem ingediende verzoekschriften naar het college van burgemeester en schepenen of naar een raadscommissie verwijzen met het verzoek om over de inhoud ervan uitleg te verstrekken.
- De verzoeker of, indien het verzoekschrift door meerdere personen ondertekend is, de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift, kan worden gehoord door het bestuursorgaan waaraan het verzoekschrift werd gericht. In dat geval heeft de verzoeker of de eerste ondertekenaar van een verzoekschrift het recht zich te laten bijstaan door een persoon naar keuze.
- Het gemeentelijk bestuursorgaan verstrekt, binnen drie maanden na de indiening van het verzoekschrift, een gemotiveerd antwoord aan de verzoeker of, indien het verzoekschrift door meer personen ondertekend is, aan de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift.

Artikel 10 – Voorstellen van burgers

Een voorstel van een burger bevat een duidelijk omschreven vraag aan een bestuursorgaan van de gemeente of het OCMW.

Vereisten om het voorstel te agenderen

- Het voorstel gaat over een onderwerp dat tot de bevoegdheid van de gemeente of het OCMW behoort.
- De vraag bevat de naam, voornaam, adres en geboortedatum van minimaal één indiener, die inwoner is van de gemeente Schilde.
- Het voorstel wordt ondersteund door minimum 200 inwoners van Schilde van tenminste 16 jaar oud. De namen, voornamen, adres, geboortedatum en de bijhorende handtekeningen worden toegevoegd aan het voorstel.

Behandeling

- Binnen de tien werkdagen wordt het voorstel beantwoord met minstens een ontvangstmelding. Het college van burgemeester en schepenen/vast bureau beslist binnen de drie weken of het voorstel voldoet aan de vereisten van dit reglement.
- Als het voorstel aan de vereisten voldoet, wordt het geagendeerd op de eerstvolgende zitting van het bestuursorgaan dat bevoegd is om het voorstel te behandelen.
- Eén van de initiatiefnemers krijgt tien minuten spreektijd tijdens de raadszitting. De raad neemt binnen de twee maanden na de vergadering waarin het voorstel is geagendeerd, een gemotiveerd besluit over het voorstel.
- Het bestuur informeert de initiatiefnemers schriftelijk over de beslissing.

Artikel 11 – Volksraadpleging

Via een volksraadpleging kunnen de inwoners hun mening geven over zaken van gemeentelijk belang. Zowel de gemeenteraad als de inwoners kunnen het initiatief nemen om een volksraadpleging te organiseren.

Vereisten voor het initiatief dat uitgaat van de inwoners

Het initiatief dat uitgaat van de inwoners moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- worden gesteund door ten minste 3000 inwoners die de leeftijd van zestien jaar bereikt hebben;
- het verzoek wordt gericht aan het college van burgemeester en schepenen;
- het verzoek wordt ingediend met een formulier dat bestaat uit een verzoekschrift en een petitielijst.

Het verzoekschrift bevat de volgende vermeldingen:

- de naam van de gemeente;
- de tekst van artikel 196 van het strafwetboek;
- de vraag of vragen waarop de voorgenomen volksraadpleging betrekking heeft; de vraag of vragen worden zo geformuleerd dat met ja of nee kan geantwoord worden;
- de naam, de voornamen, de geboortedatum en de woonplaats van de personen die het initiatief nemen tot de volksraadpleging.

De petitielijst bevat naast de vermeldingen van het verzoekschrift ook de naam, voornamen, geboortedatum en woonplaats van iedereen die het verzoekschrift heeft ondertekend.

Behandeling

Voor gemeentelijke volksraadplegingen, op initiatief van de gemeenteraad of op verzoek van de inwoners, gelden de voorwaarden en organisatieregels van de artikelen 305 en volgende van het decreet lokaal bestuur en de uitvoeringsbesluiten daaromtrent.

Artikel 12 – Inwerkingtreding

Dit reglement treedt op 21 december 2021 in werking en wordt jaarlijks geëvalueerd door het managementteam en de helicopterraad.

Gemeenteraadsbeslissing van 20 december 2021

Beslissing raad voor maatschappelijk welzijn van 20 december 2021